C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-49/24 Judecătoria Soroca sediul Central
1-23169823-03-21rji-16012024 Judecător Gh.Tocaiuc

D E C I Z I E
În numele Legii
22 februarie 2024

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Oleg Moraru, Viorel Pușcaș

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 21.12.2023, prin care a fost admisă plângerea înaintată de condamnatul **Petrovschii Denis** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 21.12.2023, a fost admisă plângerea condamnatului Petrovschii Denis împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Petrovschii Denis a fost deţinut în perioada 10.02.2023-05.06.2023, în Penitenciarul nr.11 Bălți, 115 zile, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Petrovschii Denis a fost deţinut în perioada 05.06.2023-18.12.2023, în Penitenciarul nr.6 Soroca, 196 zile, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În condițiile art.473[4] alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Petrovschii Denis, cu 62 zile, pentru perioada de 310 zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.6 Soroca, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 1 zi, calculată în condițiile art.473[4] alin.(4) CPP, care nu pot fi reduse, instanţa de judecată a considerat necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 15 ani închisoare, stabilit lui Petrovschii Denis, prin sentința Judecătoriei Drochia sediul Glodeni din 10.02.2023, s-a redus cu 62 zile.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr.6 Soroca, potrivit art.473[4] alin.(3) CPP, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară urma să informeze instanța de judecată despre executarea încheierii.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul Penitenciarului nr.6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, fiind solicitată casarea ei ca fiind neîntemeiată, motivându-se că instanța de judecată eronat a constatat condițiile de detenție contrare prevederilor art.3 CEDO în cazul lui Petrovschii Denis.

În acest sens recurentul a menționat, că la examinarea pretenţiilor invocate de Petrovschii Denis, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut condamnatul, or, prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux dc amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Petrovschii Denis pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie ca inumane sau degradante.

Invocă recurentul, că norma de spațiu cu care a fost asigurat Petrovschii Denis corespunde standardelor statuate, condițiile materiale de detenție fiind satisfăcătoare și nu depășesc pragul minim de severitate cerut de art.3 CEDO.

Menționează recurentul, că pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr.6 Soroca, Petrovschii Denis, nu a înaintat nici o plângere către administraţia penitenciarului în care s-a deţinut, cu referire la neconformitatea condiţiilor de detenţie.

Consideră, că pe perioada detenţiei, condamnatul Petrovschii Denis nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, iar instanța la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

În viziunea recurentului, condamnatului în Penitenciarul nr.6 Soroca îi sunt asigurate condiţii corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislaţia execuţional-penală.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces.*

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Petrovschii Denis împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Petrovschii Denis în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în perioada 10.02.2023-05.06.2023, în Penitenciarul nr.11 Bălți, 115 zile și în perioada 05.06.2023-18.12.2023, în Penitenciarul nr.6 Soroca, 196 zile.

Potrivit plângerii înaintată de Petrovschii Denis, condamnatul pretinde că a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 10.02.2023-05.06.2023, în celule supraaglomerate, în celule erau taracani, umezeală pe pereți, mucegai, geamul mic și astfel accesul la lumină naturală limitat, încălcarea gravă a normelor de igienă, viceul fiind neizolat de celulă, celule poluate cu insecte parazitare și rozătoare, asistență medicală precară (lipsă de medicamente și personal medical calificat). În continuare s-a deținut în Penitenciarul nr.6 Soroca începând cu 05.06.2023, în condiții inumane și degradante, menționând că s-a deținut în celule populate de insecte parazitare, cu umiditate ridicată, pe pereți mucegai, nefiind respectat spațiul locativ per condamnat de 4 m^2, celule poluate cu insecte parazitare și rozătoare, baia o dată pe săptămână, asistență medicală precară (lipsă de medicamente și personal medical calificat).

Din materialele prezentate se constată, că Petrovschii Denis s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în următoarele celule: - celula nr.35, in perioada de timp

cuprinsă intre 10.02.2023 şi 16.02.2023, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 13,86 m2, unde blocul sanitar constituie 1,46 m^2, fiind amplasat la intrare in partea stangă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi pină la tavan, dotat cu ventilare artificială și cu uşă. Dimensiunea geamului: 1,15x0,96m. Cifra deţinuţilor a fost de 5 persoane; - celula nr.49, în perioada de timp cuprinsă intre 16.02.2023 şi 05.06.2023, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 27,39 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,64 m^2, fiind amplasat la intrare în partea dreaptă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi până la tavan, dotat cu ventilare artificială și cu uşă. Dimensiunea geamurilor: 1,18x1,15m și 1,16x1,14m. Cifra deţinuţilor a variat intre 11 şi 14 persoane.

În raport s-a precizat că, celulele corespund condiţiilor de detenţie şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr.22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim. Iluminarea în celule este asigurată natural prin intermediul geamurilor, precum şi artificial prin intermediul instalaţiilor electrice dotate cu becuri puterea cărora e de 100 W. Celulele sunt dotate cu prize la tensiunea 220W, cu aparate de protecţie pentru limitarea sarcinii conectate, instalate în afara încăperilor date. Aerisirea în celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule care sînt utilate cu deschidere în două părţi şi oberliht.

Apa potabilă este asigurată în permanenţă de ÎM Regia Apă-Canal m.Bălţi. Accesul la apa potabilă este de 24 ore, în fiecare celulă persist lavoar cu robinet. Potrivit prevederilor pct. 466 a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, celulele sînt conectate la sistemul centralizat de canalizare şi încălzire sezonieră asigurate de SA CET-Nord mun.Bălţi şi pe perioada toamnă-iarnă temperatura aerului în spaţiile de locuit nu este mai mică de 18°C. Celulele de locuit sunt amenajate cu vas pentru closet de pardoseală şi lavoar care este despărţit de restulcelule. Pe perioada detenţiei în Penitenciarul nr.11 - Bălţi, persoana vizată a fost asiguraţă cu toate produsele de igienă: săpun de toaletă, săpun de rufe, hârtie igienică, aparat de ras, periuţă şi pastă de dinţi, care sînt repartizate conform normelor stabilite în Hotărârea de Guvern nr. 609/2006, privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deţinuţilor şi de eliberare a detergenţilor, în baza anexei nr.7. Referitor la starea sanitaro-igienică, este de remarcat şi faptul că, anual sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsecţie, cu agenţi economici de profil, care prestează serviciile respective periodic şi la necesitate. Spălarea lengeriei de pat se face săptămînal, conform registrului şi graficului stabilit în spălătoria penitenciarului. Totodată spălătoria este dotată cu o maşină de spălat pentru 27 kg de rufe, o maşină de spălat pentru 20 kg de rufe, o maşină de spălat pentru 18 kg de rufe şi o centrifugă pentru uscare a hainelor cu capacitatea de 100 kg. La cerinţa deţinuţilor hainile spălate sunt puse la uscat în locul special amenajat pentru uscarea hainelor. Pentru deţinuţi baia se

petrece nu mai puţin de o dată pe săptămână conform graficului stabilit, la temperaturi admisibile, în strictă conformitate cu prevederile Statutului executării pedepsei de către condamnaţi. Penitenciarul nr.11 - Bălţi, este cu statut de izolator de urmărire penală de tip celulă, din acest motiv nu dispune de locuri special amenajate pentru fumători, însă, dispune de 3 celule care sînt destinate pentru nefumători şi la cererea acestora sînt amplasaţi în ele. Totodată pentru deţinuţii din sectorul de deservire gospodărească, care au deplasare liberă pe teritoriu penitenciarului precum şi pentru cei antrenaţi la munci neremunerate, conform art. 234 Cod de executare, au fost create şi amenajate două fumuare la aer liber. Pe parcursul întregii perioade de detenţie în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, persoana vizată a beneficiat de un regim alimentar, care este în strict conformitate cu Ordinul MJ nr. 512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea alimentaţiei deţinuţilor în penitenciare. În procesul de preparare a hranei în cantina instituţiei asortimentul şi cantitatea produselor folosite la alimentaţia deţinuţilor sunt stabilite conform Hotărârii de Guvern cu nr. 609/2006 privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deţinuţilor. Hrana caldă este distribuită de trei ori pe zi conform meniului cu respectarea normelorminime-generale de alimentare zilnică a deţinuţilor. Meniul este diversificat şi se întocmeşte o dată pe săptămână. Calitatea pregătirii bucatelor la cantina instituţiei este verificată permanent de către colaboratorul serviciului medical al penitenciarului, ofiţerul de Serviciu şi şeful de cantină. Rezultatele acestei verificări sunt indicate în „Registrul de evidenţă a controlului asupra calităţii de preparare a hranei”. Cantina penitenciarului este dotată cu patru frigidere pentru păstrarea produselor din carne, peşte, ouă ş.a. Pentru prepararea hranei se folosesc 2 cazane electrice cu volumul de 250L, 2 cazane electrice cu volumul de 150L şi 2 tigăi electrice cu volumul de 200L. Cantina Penitenciarului nr.11-Bălţi dispune de Autorizaţie Sanitar-Veterinară de Funcţionare, eliberată de Agenţia Naţională Pentru Siguranţa Alimentelor. Excepţii de la regimul alimentar comun se face în baza prescripţiei medicului, pentru deţinuţii cărora li se cuvine o dietă specială şi alimentare suplimentară. În conformitate cu Ordinul MJ nr. 327 din 18.08.2005, Penitenciarul nr.11 - Bălţi are statut de izolator de urmărire penală, ce prevede deţinerea permanentă în celula închisă a deţiniţilor, cu acordarea plimbării zilnice cu o durată nu mai mică de o oră. Pe perioada deţinerii în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, deţinuţilor le este acordată plimbare zilnică în aer liber, în conformitate cu prevederile art. 215 Cod de executare, cu o durată de cel puţin 1 oră pe zi, în locuri special amenajate, conform graficului de plimbări a deţinuţilor. Administraţia instituţiei asigură accesul deţinuţilor la informaţie precum şi organizează activităţii de reintegrare prin implicarea deţinuţilor în activităţi educative, ocupaţionale, informative-culturale, religioase şi programe de reintegrare socială, ţinând cont de nevoile şi riscul acestora.

Iar în penitenciarul nr.6 Soroca condamnatul Petrovschii Denis:- în perioada 14.06.2023 până la 05.11.2023 s-a deținut în sectorul nr.7, secția nr.3, care are o suprafaţă de 9,63 m^2 şi s-au deţinut 4 condamnați, -în perioada 05.11.2023 până la 18.12.2023 se deține în sectorul nr.7, secția nr.11, care are o suprafaţă de 25,3 m^2 şi se deţin 5 condamnați.

Secțiile sunt dotate cu pat; saltea; lenjerie de pat se distribuie la solicitarea deținutului; noptieră; scaun etc. Iluminarea naturală prin intermediul geamurilor și iluminarea artificială prin intermediul becurilor tip incadescență, ventilarea este naturală cu ajutorul geamurilor. Blocul sanitar este comun și separat de suprafața locativă care este dotat cu vicee de tip turcesc. Într-o altă încăpere sunt lavoare, unde deținuții au acces nelimitat pentru a se spăla pe mâini, dinți, etc. Penitenciarul nr. 6-Soroca posedă o încăpere special amenajată unde se află 2 mașini de spălat haine cu capacitatea de 60 kg și respectiv 20 kg, de asemenea în încăpere se află și o centrifugă pentru a usca hainele mai repede iar o mașină de spălat este dotată cu o centrifugă. Totodată în încăperea dată se află și o mașină de cusut hainele în caz că hainele sunt deteriorate sau pentru a coase lenjeriile care s-au rupt. Lunar spălătoria este asigurată cu detergent de către Administrația Penitenciarului. Spații pentru uscarea hainelor se află în incinta zonelor locative în aer liber. Deținuții se imbăiesc cu apă caldă cel puțin odată la 7 zile conform statutului executării pedepsei de către condamnați. Băile/dușurile sunt centralizate și se află în fiecare zonă locativă. Conform unui grafic prestabilit deținuții au acces la baie. În ziua în care deținuții se îmbăiesc, apa se încălzește cu ajutorul cazangeriei centrale sau bateriilor solare amplasate pe acoperiș. În fiecare an, băile se împrospătează cu lapte de var. Deținuții au acces la apă potabilă permanent. Fiecare sector al Penitenciarului nr. 6-Soroca este dotat cu lavoar care are acces la apă potabilă, de asemenea menționăm că în cazuri de deteriorări la apeductul orășenesc sau apeductul ce aparține instituției, imediat de către serviciul corespunzător se întreprind măsuri pentru înlăturarea problemei în cauză. Alimentarea deținuților este asigurată cu hrană caldă de 3 ori pe zi, la ore prestabilite, gratuit. Alimentarea deținuților se face din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor minime stabilite de guvern (HG nr.609 din 29.05.2006). Hrana este verificată în permanență de către medicul instituției, ofițerul de serviciu și șeful cantinei, cu ulterioara notare a rezultatelor în registru de evidență a controlului asupra calității de pregătire a hranei. Penitenciarul este alcătuit din 2 zone locative unde își ispășesc pedeapsa deținuții, fiecare zonă locativă dispune de un teren unde deținuții au posibilitatea de a se plimba de la deșteptare până la stingere (cu respectarea programului zilei). În fiecare an, Penitenciarul nr.6 Soroca încheie un contract cu o firmă specializată privind prestarea serviciilor de dezinsecție și deratizare.

Având în vedere informațiile prezentate, efectuând calculul corespunzător al spațiului de detenție ce revenea condamnatului Petrovschii Denis – suprafața totală

a secției în raport la numărul condamnaților ce se deținеau în ea, Colegiul penal constată, că în privința condamnatului Petrovschii Denis pe parcursul detenției în Penitenciarul nr.11 Bălți nu i-a fost asigurat spațiul personal minim acceptabil de 4 m^2. Cât privește perioada de detenție, în Penitenciarul nr.6 Soroca, Colegiul penal reține, că doar pe o perioadă scurtă de timp, 05.11.2023 până la 18.12.2023, i-a fost asigurat spațiul personal minim acceptabil de 4 m^2.

Mai mult ca atât, cât vizează descrierea condițiilor concrete ale spațiului de detenție, autorul raportului prezintă informație de ordin general, nefiind descrisă la concret situația privitor la prezența insectelor, prezența mucegaiului și a mirosului insuportabil în celulele în care a fost deținut Petrovschii Denis.

Aceste circumstanțe dau temei de a admite pretențiile condamnatului și de a considera că spațiul de detenție care îi revenea lui Petrovschii Denis în perioada vizată supra contravine celui prevăzut și garantat prin Statutul executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, care indică că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii.

În acest aspect Colegiul penal consideră oportun de a se referi și la practica CtEDO expusă în cauzele Kantyrev împotriva Rusiei, Kadikis împotriva Letoniei şi Melnik împotriva Ucrainei, unde Curtea a reiterat, că atunci când suprapopularea dintr-o închisoare atinge un anumit nivel, acest element este suficient, în sine, pentru a concluziona încălcarea art.3 din Convenţie. În general, este vorba despre cazurile în care spațiul personal acordat unui reclamant este mai mic de 3 m^2.

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Petrovschii Denis, pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioadele vizate, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada detenției și executării pedepsei în Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr.11 Bălți, condamnatul Petrovschii Denis nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiţii a executării detenției.

Astfel, având în vedere încălcările constatate în raport cu prevederile art.473^4 alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Petrovschii Denis, aplicând corect formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) CPP. În acest sens judecătorul de instrucție și-a motivat eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și

echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea recursului și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat, ca fiind eficient motivat.

Luând în considerație motivele și argumentele expuse în prezenta decizie în raport cu prevederile legale care guvernează spața, conducându-se de dispozițiile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 21.12.2023, prin care a fost admisă plângerea înaintată de către **condamnatul Petrovschii Denis** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.